

С Т А Н О В И Щ Е

От: **доц. д-р Христо Павлов Павлов**, Център по юридически науки, Бургаски свободен университет

Член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. „Право”, специалност „Наказателно-изпълнително право”, обявен в ДВ, бр. 26 от 13.03.2026г. за нуждите на катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет при ВСУ „Черноризец Храбър“

Кандидат: **гл. ас. д-р Йордан Димитров Йорданов**

1. Кратка характеристика на кандидата

Йордан Димитров Йорданов е роден на 22.05.1975г.. Завършва висше образование в Техническият университет – гр. Варна през 2000 г., с образователно-квалификационна степен „Магистър” и специалност „Право“. През 2022г., във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, придобива образователната и научна степен „доктор“ в научна област: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Наказателно процесуално право“.

Йордан Йорданов притежава дългогодишен професионален опит в областта, която съвпада с неговите научни интереси. През 1996 г. постъпва на работа като надзирател в затвора в гр. Варна, като в хода на професионалното си развитие последователно заема различни ръководни длъжности. От 2014 г. изпълнява длъжността началник на затвор от първа категория.

Натрупаният през годините практически и управленски опит му е предоставил задълбочени познания за проблемите, свързани с охраната и сигурността в местата за лишаване от свобода. Това му е дало възможност обективно и компетентно да анализира, формулира и оцени в своите трудове предизвикателствата в тази сфера.

Йорданов е бил хороруван преподавател в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, а от 2024 година заема академичната длъжност „главен асистент“. Преподавателската и научната дейност на кандидата е в областта на охраната на обществения ред и наказателно-изпълнителното право. Гл. ас. д-р Йордан Йорданов е автор на две монографии, научни статии и доклади в научната област на обявения конкурс. Има не само богат практически опит, но и такъв в преподавателската дейност, което е предпоставка за доброто качество на практическите и теоретичните занятия със студентите.

2. Описание на научните трудове на кандидата за участие в конкурса

Гл. ас. д-р Йордан Йорданов участва в настоящия конкурс, като представя монографичен труд и три публикации. Те не повтарят тези, с които кандидатът е придобил образователната и научна степен „доктор“ и подлежат на рецензиране.

3. Анализ на научните трудове, представени за участие в конкурса

3.1. Основният научен труд на кандидата, представен за участие в конкурса е на тема „Охрана и сигурност в местата за лишаване от свобода“ (рецензирано монографично изследване, издадено през 2025г. от ВСУ „Черноризец Храбър“).

Научноизследователският труд предлага съвременен научно-практически анализ на концепциите за физическа, инженерно-техническа и динамична сигурност в затворническите учреждения, разгледани в международен, европейски и национален контекст. Изследването представя актуални подходи и добри практики в областта на пенитенциарната сигурност, като поставя акцент върху необходимостта от постигане на баланс между ефективната охрана и зачитането на човешките права. Монографията аргументирано потвърждава значението на този принцип, залегнал в Правилата Мандела на ООН и Европейските правила за затворите, и допринася за развитието на теорията и практиката в сферата на изпълнението на наказанията.

Разработката се отличава със стройна и балансирана структура. Изложението на монографията е логически подредено и съдържа добре организирано представяне на теоретичния анализ и практическото изследване на проблематиката. То включва 12 точки, разпределени в 4 глави, в които отделните въпроси от предмета на изследването са тематично обособени в заглавия и подзаглавия.

Първа глава „Сигурността в местата за лишаване от свобода“ е посветена на теоретичните и практическите аспекти на сигурността в пенитенциарните институции, разгледани в исторически, сравнителноправен и съвременен контекст. Авторът проследява развитието на затворното дело и еволюцията на системите за сигурност, като анализира взаимовръзката между изолацията, обществената безопасност и ресоциализацията на лишените от свобода.

В главата са изследвани основните видове места за лишаване от свобода, техните характеристики и тенденциите в развитието на съвременните пенитенциарни системи в съответствие с международните стандарти. Особено внимание е отделено на принципите на диференциация и индивидуализация при изпълнението на наказанието, както и на различните модели за организация на затворническите учреждения.

Значимо място заема анализът на системите за сигурност в затворите, основан на оценката на риска, класификацията на лишените от свобода и управлението на заплахите за институцията, персонала, осъдените и обществото. Авторът аргументира необходимостта от интегриран подход, съчетаващ правни, организационни, технически и социални мерки, и защитава тезата, че ефективната сигурност следва да осигурява баланс между контрола, защитата на обществото и успешната ресоциализация на лишените от свобода.

Втора глава „Основи на сигурността в местата за лишаване от свобода“ разглежда сигурността като комплексна система, изградена върху три взаимосвързани компонента – конструктивно-архитектурна организация, инженерно-технически средства и организационни механизми за управление на затворническата среда. Авторът проследява историческата еволюция на затворническата архитектура и фортификационните решения, като показва как физическата среда постепенно се превръща в ключов инструмент за контрол, наблюдение и диференциране на риска. Анализирани са съвременните модели за организация на местата за лишаване от свобода, ролята на инженерните съоръжения, системите за контрол на достъпа, видеонаблюдението и другите технически средства, които формират материалната основа на статичната сигурност. Особено ценни са авторските предложения за нормативно уреждане на архитектурните и инженерните стандарти в пенитенциарната система.

Съществен акцент е поставен върху динамичните аспекти на сигурността, свързани с режима на изтърпяване на наказанието, трудовата и образователната дейност, здравните грижи, оценката на риска и превенцията на радикализацията. Авторът убедително защитава разбирането, че сигурността не се изчерпва с физическия контрол, а зависи от ефективното съчетаване на превенция, ресоциализация и

професионално управление на риска. В този контекст се подчертава значението на добре подготвения персонал, на индивидуализирания подход към лишените от свобода и на баланса между изискванията за сигурност и защитата на човешките права. Основната теза на главата е, че устойчивата и ефективна пенитенциарна сигурност може да бъде постигната единствено чрез интегриран подход, който съчетава контрол, хуманност и възможности за успешна социална реинтеграция.

Трета глава „Пенитенциарна сигурност“ разглежда сигурността като основен елемент от изпълнението на наказанието лишаване от свобода и като неразделна част от системата за защита на обществото. Авторът развива концепция за пенитенциарната сигурност като комплекс от организационни, управленски и оперативни дейности, насочени към защитата на лишените от свобода, персонала и всички лица в пенитенциарната среда, както и към гарантиране на нормалното функциониране на институциите. Особено внимание е отделено на изолацията като основен инструмент за сигурност, на принципите на законност, хуманизъм, индивидуализация и ресоциализация, както и на класификацията на осъдените като ключов механизъм за управление на риска и диференцирано третиране. Авторът убедително аргументира, че ефективната сигурност изисква съчетаване на превенция, контрол и индивидуален подход към личността на осъдения.

Значим принос има анализът на видовете пенитенциарна сигурност – физическа, процедурна и динамична, разгледани като взаимодопълващи се елементи на единна система за защита. Подчертава се, че устойчивата сигурност не може да се основава единствено на технически средства и ограничения, а изисква активно взаимодействие между персонала и лишените от свобода, ранно разпознаване на рисковете и насочване на поведението към социално приемливи модели. В този контекст авторът развива концепцията за полизоновата защита и аргументира необходимостта от интегриране на архитектурни, организационни и комуникационни механизми за предотвратяване на бягства, насилие и други заплахи. Основната теза на главата е, че съвременната пенитенциарна сигурност следва да гарантира едновременно обществен интерес, вътрешния ред и възможностите за успешна ресоциализация на лишените от свобода.

Четвърта глава „Динамична сигурност в пенитенциарната система: информационно обезпечаване, субекти и контролни механизми“ е посветена на човешкия и организационния аспект на пенитенциарната сигурност. Авторът разглежда придобиването и анализа на разузнавателна информация като основен инструмент за ранно идентифициране на рискове, свързани с бягства, насилие, радикализация, организирана престъпност и корупция в местата за лишаване от свобода. На базата на богат сравнителноправен анализ са изследвани моделите за пенитенциарно разузнаване в различни държави, като се защитава тезата, че ефективната динамична сигурност се основава на системен обмен на информация, добро междуинституционално взаимодействие и изграждане на механизми за прогнозиране и превенция на заплахите. Значим принос представляват предложенията за нормативно регламентиране на потясно сътрудничество между пенитенциарните институции и органите на МВР при обмена на информация и управлението на риска.

Съществено място в главата заема ролята на персонала като основен субект на динамичната сигурност и анализът на контролните механизми в пенитенциарната система. Авторът убедително аргументира, че професионалният подбор, обучението, етичната устойчивост и ефективното управление на служителите са решаващи за поддържането на реда, безопасността и ресоциализационния процес. Наред с това е представена цялостна система за международен, държавен, вътрешноведомствен и обществен контрол върху дейностите по изпълнение на наказанията, насочена към

гарантиране на законността, защитата на човешките права и доброто управление на пенитенциарните институции. Основната теза на главата е, че сигурността в съвременната пенитенциарна система се постига чрез интегриране на информацията, професионализма на персонала и ефективния контрол в единна система за превенция, управление на риска и защита на обществения интерес.

Сред основните качества на монографията е нейната висока приложна стойност. Представените резултати и изводи могат да бъдат успешно използвани както в образователния процес при обучението по права на човека и наказателно-изпълнително право, така и в практиката за изграждане и усъвършенстване на професионални компетентности. Трудът е ценен ресурс за специалисти, ангажирани с организацията на сигурността в институции и структури, свързани с противодействието на престъпността и управлението на рискове, произтичащи от девиантното поведение на уязвими и рискови социални групи. По този начин монографията съчетава научна задълбоченост с практическа насоченост и значимост.

3.2. В представените за рецензия трудове на кандидата се съдържат ясно изразени научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Едни от тях допринасят за придобиването на нови знания и за разширяването и обогатяването на съществуващите такива. Други от приносите са свързани както с приложението в практиката на различни методи, така и с формулирането на изводи и препоръки към съответните държавни органи.

4. Заключение

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Йордан Димитров Йорданов отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните правила за развитието на академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, които не повтарят тези, използвани при защитата на ОНС „доктор“. Количеството и качеството на научната продукция и изпълнението на наукометричните изисквания са безспорни. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси. Същият демонстрира широки познания и възможности за анализ. Разработките са пряко ориентирани към учебната работа, като част от тях имат и практическа приложимост. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Йордан Димитров Йорданов е несъмнена. Постигнатите от него резултати в учебната и научно-изследователската дейност съответстват на нормативните изисквания.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализа на тяхната значимост и съдържащи се в тях научно-приложни приноси, **намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър“ да избере гл. ас. д-р Йордан Димитров Йорданов на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Наказателно-изпълнително право).**

05.06.2026г.
гр. Бургас

доц. д-р Христо Павлов,
член на научното жури